

www.raddsamf.se

Skreven av	Peter Heimdahl/ Göran Melin
Fastställd av	RCH mötet
Fastställd den	2018-06-15
Reviderad av	Peter Heimdahl
Reviderad den	2021-08-13

Risk för suicid

RäddSam F genomför räddningsinsatser vid risk för suicid i samverkan med polis, ambulanssjukvård, SOS Alarm och psykiatri. Denna rutin beskriver hur räddningstjänsterna inom RäddSam F bedriver sin del av insatsen.

Checklista vid larm

- Totalinfo via RAPS talgrupp för samverkan
- Hämta information från RLC (polisen) och/eller SOS
- **Riskbedömning**
 - Analysera hot, verbala och fysiska
 - Finns det vapen, stick- eller skjutvapen
 - Hot om kemiska eller toxiska ämnen med risk för skada på egen personal
 - Är personen känd av personalen, för- eller nackdel?
 - Är andra människor hotade eller skadade
- Tyst framkörning (när den drabbade kan vara inom hörhåll).
- Första resurs på plats lokaliserar den förmodat suicidale.
- **Etablera kontakt och samtala** med personen om att inte ta sitt liv.
- Stoppa all väg- eller tågtrafik
- Spärra av området för att minska risken för skador på omgivningen, människor m.m.
- Utrym området vid behov, skapa lugn. Utrym tillräckligt stort område för att allmänheten inte ska se eller kunna påverka personen negativt.
- Minska konsekvenserna om personen hoppar – överväg hoppkudde, ytlivräddning, rappelling, akutsjukvård. Tänk på att uppblåsning av hoppkudde kan stressa den drabbade.
- Frys läget.
- Omhändertagande (drabbad, vittnen och drabbade sammanhanget)

Omedelbara åtgärder

Om inte riskbedömning på väg fram indikerar risk för hot eller våld beger sig första resurs, FIP eller annan enhet till platsen för att lokalisera den förmodat suicidale personens belägenhet. Säkerställ samband bakåt.

Vid hotfull situation (vapen etc) ska räddningstjänstens resurser retirera och invänta polis på säker plats (brytpunkt).

Skapa kontakt

Om ledningsenhet eller FIP är först på plats och personen finns utomhus kan kontakt tas. Reträttväg och kommunikation bakåt ska finnas.

Om personen finns inomhus kan första ledningsenhet eller FIP ringa på dörren för att påkalla uppmärksamhet men inte gå in i lägenhet eller rum där personen vistas innan det finns minst två personal på platsen. Reträttväg och kommunikation bakåt ska finnas.

Att prata med personer med suicidal tankar och hot är en utsatt och påfrestande situation. Styrkeledaren bör i första hand efterfråga personal som känner sig trygg att vara kontakt 1:a och kontakt 2:a.

I de fall ambulans och/eller polis finns på plats bedöms i samverkan vilken aktör som ska ta kontakt.

Fortsatt insats

Nedan beskrivs ett förslag på lösning (kursiv text) för att säkerställa kommunikation mellan den som samtalar och befäl på platsen. Andra lösningar kan skapa motsvarande kommunikation.

Om möjligt bör telefon och radio medföras enligt beskrivning nedan för att säkerställa kommunikation mellan befäl och räddningspersonalens kontakt 1:a och 2:a.

Radioförbindelse skall alltid säkerställas mellan den/de som tar kontakt och befäl på platsen.

Kontakt 1:an förser sig lämpligen med mobiltelefon med snäcka samt rökdykarradio (nedskruvad)

Kontakt 2:an förser sig med rökdykarradio, helst med headset.

SL ringer upp kontakt 1:ans mobil på väg fram till händelsen. Låter sedan telefonen ligga med öppet samtal med mutad mikrofon (tänk på att allt ni säger hörs i örat på kontakt 1:an om micken på telefonen inte är avstängd!)

Fortsatt riskbedömning

IL/SL ska löpande riskbedöma situationen i samråd med polis och ambulanssjukvård.

Genomförande

All personal som närmar sig en suicidal person skall normalt sett bära personlig skyddsutrustning. Tänk på att aldrig bära kniv eller vassa föremål åtkomliga för någon annan.

1:an & 2:an går tätt ihop fram till den suicidal personen och tar kontakt. Vi ska alltid sträva efter att vara två framme hos personen, (detta ska vi förklara för den drabbade, att det är så vi arbetar). 2:an kan hålla sig någon meter bakom, dock bör hen höra 1:ans samtal.

2:an ska kunna förmedla den drabbades önskemål så som filt, kaffe osv. samt kunna ta emot information på rökdykarradio utan att den drabbade hör. 2:an skall ansvara för att snabb reträtt är möjlig för kontakt 1:an och 2:an vid nödläge.

Räddningstjänstens styrkeledare samlas tillsammans med ledningsenhet (IL/BI), polis samt ambulans och förklarar att vi har ett öppet samtal på högtalare till kontakt 1:an. Här kan vi lyssna och ev. komma med information som är viktig/nödvändig för kontakt 1:an att få veta. Det är viktigt att blockera micken i denna medlysningsgrupp så inte kontakt 1:an blir störd av onödigt ljud i örat.

Vill ni ha kontakt eller ge stöd till 2:an sker detta genom rökdykarradion, det är också genom rökdykarradio som 2:an förmedlar sina önskemål. Det är viktigt att inget annat prat sker på denna radio och att det är fokuserad medlyssning på denna kanal.

Skulle polisens förhandlare komma på plats och inte vilja bryta sig in i kontakten kan hen lyssna och prata med vår kontakt 1:a genom den öppna SL telefonen.

Efterföljande åtgärder

Normalt överlämnas kontakt och omhändertagande till polis eller ambulanssjukvård. Polis eller ambulanssjukvård svarar för bedömning och beslut om vidare åtgärder. Vid behov av omhändertagande med tvång enligt LPT §47 ansvarar polisen för detta tillsammans med primärvård och psykiatri.

Efter genomförd insats skall styrkeledare och ledningsenhet på plats bedöma behov av avlastande samtal för insatt personal.

I de fall den suicidal person har tagit sitt liv skall lokal rutin för avlastande samtal tillämpas samt att kommunens POSOM grupp ska informeras..

Utvärdering och dokumentation

Varje larm där räddningstjänsten medverkar skall dokumenteras i händelserapport samt att särskild bilaga för nivå 2 utredning skall fyllas i.

Denna utvärdering genomförs för att utvärdera räddningsstyrkans insats samt samverkan mellan räddningstjänst, polis och sjukvård. Ansvaret för detta ligger på ledningsenhet på plats eller på väg fram. Observera att alla larm om suicid där räddningstjänsten larmats skall utvärderas. Om räddningstjänsten vänder före ankomst skall insatsledare/brandingenjör kontakta ambulans eller polis på platsen för att dokumentera händelsen.

Bilaga: Sammanfattning att ha i benfickan

Förberedelser
Kontakt 1:an förser sig med mobilfn. med snäcka samt rd-radio (avstängd) Kontakt 2:an förser sig med rd-radio med headset (ej rakel) SL ringer upp kontakt 1:an under färd (telefonen ska vara på öppet samtal med mutad mikrofon) IL/SL kontakt med Polis om adress/personen känd? /Eller om vår rutin kan fortgå.
Genomförande
1:an & 2:an går tätt ihop & tar kontakt samt presenterar sig. 1:an: Tänk på att vara en god lyssnare & behålla lugnet. Tänk på säkerhet. Skapa förtroende & ha tålmod. Ge aldrig några löften som vi ej kan stå för. 2:an Ska kunna förmedla den drabbades önskemål så som filt, kaffe osv. genom rd-radion. Stötta 1:an med ev nya infallsvinklar i samtalet. Ta emot info på rd-radion utan att den drabbade hör samt ansvara för säkerhet & snabb reträtt vid nödläge.

Samtal och aktivt lyssnande
Tips för inledande dialog Hej jag heter... <ul style="list-style-type: none">- Vad är det som hänt?- Hur mår du?- Du låter/ser/verkar ledsen- Kan jag hjälpa dej?- Vad tänker du på?
Identifiera känslor <i>"Du ser ledsen ut, låter arg.."</i> Summera <i>"har jag förstått dej rätt att..."</i> Reflektera <i>Upprepa de senaste orden som motparten har sagt</i> Effektiva pauser <i>Våga vara tyst</i> Förmedla JAG budskap <i>Uttryck dej personligt- jag vill...</i> <i>Jag tycker... Du och jag kan...</i> Ställ "öppna" frågor <i>Vad? När? Hur? Vem? Vilken?</i> Visa närvaro, LÄMNA ALDRIG ENSAM <i>Nicka, humma, aha</i>